

Facultat de Ciències de l'Educació

Curs 2003-2004
Codi: 23182 Crèdits 4
Educació Intercultural
Professor: J. A. Jordà

Objectius

- 1.- Coneixer la **realitat multicultural** propera, sobretot en el vessant educatiu.
 - 2.- Precisar **conceptes** bàsics dintre del àmbit de l'Educació Intercultural.
 - 3.- Coneixer les principals **problemàtiques educatives** que tenen els nens culturalment minoritaris.
 - 4.- Coneixer, y saber aplicar, algunes **estratègies psicopedagògiques** rellevants en el àmbit de l'educació intercultural.
 - 5.- Donar a conèixer de forma directa i indirecta **experiències** significatives en aquest camp.
-

Temari

- 1.- El **fet multicultural**: Globalització mundial, Europa, Catalunya... i alguns contextes concrets. Mapes multiculturals. Institucions formals i no formals que treballen en el camp del multiculturalisme.
 - 2.- **Concepte de cultura**. L'home com a ésser cultural. El dilema "etnocentrisme-relativisme cultural". La problemàtica identitat cultural.
 - 3.- Concepte i objecte d'**Educació intercultural**.
 - 4.- Elaboració de **currículums interculturals**. Fonaments curriculars. Projecte Educatiu de Centre. Projecte curricular de Centre. Concrecció curricular de les diverses àrees. El currículum ocult.
 - 5.- Principis i **estratègies psicopedagògiques** de l'educació intercultural. La millora d'èxit escolar. La resolució de conflictes i dilemes multiculturals. La millora d'actituds i convivència interculturals. L'orientació d'alumnes culturalment diferents.
 - 6.- La **figura del educador**. Preparació en aquest camp. Actituds respecte a la diversitat cultural i els alumnes minoritaris. Problemàtica professional en aquest camp. Protagonisme de la tasca docent en aquest àmbit.
 - 7.- **Experiències** importants d'educació intercultural, sobretot en relació a certs grups culturals minoritaris (gitano, marroquí,...).
-

Metodologia

Està previst que les sessions alternin explicacions, lectures, debats, visionat de vídeos, casos pràctics, elaboració de dossiers conclusius, etcètera. En síntesi:

- 1.- Explicacions orals del temari a classe per part del professor.
- 2.- Lectura i anàlisi de textos significatius per aquesta matèria.
- 3.- Presentació de casos pràctics que serveixen per debatre i donar les respostes psicopedagògiques adients.
- 4.- Lectura d'algun llibre recomenat.

5.- Elaboració, després dels oportuns *feeds-backs* teòrics/pràctics, de conclusions pedagògiques interculturals.

6.- Realització d'un treball sobre algun aspecte problemàtic d'aquest àmbit.

Avaluació

1º Superar una prova escrita que abastarà el temari del programa. Aquesta prova es compondrà d'items semioberts sobre qüestions rellevants del programa. A més, hi haurà qüestions sobre punts essencials d'una lectura obligatoria.

2º Realització en grup (dues o tres) d'un treball teòric-pràctic sobre algun aspecte problemàtic de l'educació intercultural al àmbit escolar.

OBSERVACIONS:

Donat que la assistència a les classes serà un criteri bàsic per cursar aquesta matèria, els alumnes que no puguin assistir per diverses raons, és millor que la cursin en un altre curs acadèmic, o bé que es posin en contacte amb el professor d'aquesta assignatura per tal de resoldre, si és possible, la seva situació, *abans de matricular-se*.

Bibliografia

ABDALLAH-PRETCEILLE, M. (2001): La educación intercultural, Idea-Books, Barcelona.

AGUADO, M.T.; JIMENEZ, C.; JIMENEZ, R.A. (1997): Educación multicultural. Bases teórico-prácticas. Madrid: Universidad Nacional de Educación a Distancia [Incluye vídeo].

AJA, E. et al. (1999): La inmigración extranjera a España. Els reptes educatius, Fundació La Caixa, Barcelona.

BARTOLOMÉ, M. (coord..) (2002): Identidad y ciudadanía. Un reto para la educación intercultural, Narcea, Madrid.

BELTRAN, J.; SAÍZ, A. (2001): Els xinesos a Catalunya. Família, educació i integració, Editorial AltaFulla. Fundació Jaume Bofill, Barcelona.

BEN JELLOUM, T. (1998): El racisme explicat a la meva filla, Editorial Ampuries, Barcelona.

BEN JELLOUM, T. (2002): L'islam explicat als nostres fills, Edicions La Magrana, Barcelona.

BUTXARRAIS, M. R. et al. (1990): Ètica i escola: el tractament pedagògic de la diferència, Edicions 62/Rosa Sensat, Barcelona.

BUTXARRAIS, M. R. et al. (1991): L'interculturalisme en el currículum. El racisme, Rosa Sensat, Barcelona.

CAMILLERI, C. (1985): Antropología cultural y educación, Unesco, Paris.

CARBONELL, F. (1996): Inmigración: diversidad cultural, desigualdad social y educación, MEC, Madrid.

CARBONELL, F. (Coord.) (2000): Educació i immigració: Els reptes educatius de la diversitat cultural i l'exclusió social, Editorial Mediterrània/

Fundació Jaume Bofill, Barcelona.

Colectivo IOE (1996): La educación intercultural a prueba: hijos inmigrantes marroquíes en la escuela. MEC, Madrid.

CORTINA, A. (1997): Ciudadanos del mundo. Hacia una teoría de la ciudadanía, Alianza Editorial, Madrid.

DIAZ-AGUADO, Mª J. (2003): Educación intercultural y aprendizaje cooperativo, Pirámide, Madrid.

ELBOJ, C. Y otros (2002): Comunidades de aprendizaje, Graó, Barcelona. ISBN: 84-7827-286-0.

FERNANDEZ ENGUITA, M. (1996): Escuela y etnicidad: El caso del pueblo gitano, MEC, Madrid.

FERNANDEZ ENGUITA, M. (1999): Alumnos gitanos en la escuela paya. Ariel, Barcelona.

GERVILLA, E. (COORD.): Globalización, inmigración y educación, Universidad de Granada, Granada. ISBN: 84-7807-330-2.

GARCIA, M. (2003): Yo no soy racista, pero..., Ed. Intermon Oxfam, Barcelona. ISBN: 84-8452-167-2.

GESDI y CIREM (2001): Anuari de la immigració a Catalunya 2002. Editorial Mediterrània. Fundació Jaume Bofill, Barcelona.

HERSCH, J.: El derecho a ser hombre, Tecnos, Barcelona.

JORDAN, J.A. (1996): Propuestas de educación intercultural para profesores, Ceac, Barcelona.

JORDAN, J.A. (2002, 6^a ed.): La escuela multicultural. Un reto para el profesorado, Paidós, Barcelona.

KYMLICKA, W. (1996): Ciudadanía multicultural, Paidós, Barcelona.

MARQUÈS, S. (Ed.) (2001): Societats pluriculturals i educació: la interculturalitat como a resposta., Servei de publicacions de la Universitat de Girona: Universitat de Girona.

MONTON, Mª J. (2003): La integració de l'alumnat immigrant al centre escolar. Graó, Barcelona. ISBN: 84-7827-295-X.

NAVARRO, J. M^a (1998): El Islam en las aulas. Editorial Icaria. Barcelona.

LIEGEOIS, J. P. (1998): Minoría étnica y escolaridad: el paradigma gitano. Editorial "Asociación Presencia Gitana". Madrid.

ROUSSEL, V. (1998): Martin Luther King. Contra todas las exclusiones, Descleé de Brouwer, Bilbao. ISBN: 84-330-1109-X

SABARIEGO, M. (2002) La educación intercultural ante los retos del siglo XXI, Ed. Descleé de Brouwer, Bilbao.

SALES, A.; GARCIA, E. (1997): Programas de educación intercultural, Descleé de Brouwer, Bilbao.

SEBRELI, J.J. (1992): El asedio a la modernidad. Crítica al relativismo cultural. Ariel, Barcelona.

TOORRADEFLOT, F. (DE.) (2002): Diálogo entre religiones. Textos

Fundamentales. Editorial Trotta; coedición con la Asociación UNESCO para el Diálogo Interreligioso, Madrid.